

najprejši pisal in vezal v zlato knjigo ter zraven še prista-vil: Tako se morajo voditi volitve! —

Drugi važni pomen pa imajo italijanske volitve z o-ziranjem na italijansko zunanjo politiko, ki zelo drzno in za sosedo zelo nevarno hlepi po tuji zemlji. To pohlepno politiko pa vodi Mussolini zelo premeteno in bistroumno. Doslej je že mnogo dosegel, posledje bo pa še več, ker se lahko sklicuje na to, da je on sedaj po volitvah priznan gospodar Italije. Italija je v tesnih zvezah s Spanijo, da lahko nagaja Franciji, potem ima že stare in trdne zve-ze z Ogrsko, dobre odnose z Bolgarijo in tudi z Grčijo je obnovila stike. Te zveze so pa tako spretno urejene, da se vsak čas lahko prekinejo, obnovijo, razširijo itd. Če Italija s Spanijo enkrat nagaja Franciji, ima pa tudi vse pripravljeno, da dobi tudi Francijo na svojo stran, ter nagaja potem Angliji.

Vpričo splošnega položaja sveta, ki je od vseh stra-ni zastrt z oblaki in posebej še vpričo italijanske politike je prav dobro razvidno, kakšnega življenjskega pomena je za našo državo, da ima pošteno, na dejanski ljudski volji in zadovoljstvu slonečo in samo za splošnim blagrom stremečo vlado, ki se ne bo opirala na eno in sicer srb-sko narodnost, marveč na vse narode. Zato je politika sporazuma na podlagi popolne narodnostne enakopravnosti, po avtonomističnih načelih edino umestna in po-trebna tudi z zunanje-političnega vidika. — Jugoslavija se mora iznebiti Pašiča, Pribičevića in drugih politikov, ki imajo fašistovsko nasilje za vzor, ter postati na podlagi poštenega sporazuma močna in odporna na znotraj in zunaj.

Sajenje sadnega drevja

Eno najvažnejših opravil v sadonosniku je sajenje sadnega drevja. Ker se pri tem poslu vrše čisto napake, ki jih pozneje ni mogoče več izbrisati in katere nevesči sadjereji pripisujejo prav radi drevesničarjem na ro-vaš, podajem glede sajenja naslednja navodila.

Kaka naj bo jama?

Jame za sadno drevje naj se izkopajo nekoliko ča-sa pred sajenjem, najbolje že v rani jeseni, da se zemlja do časa sajenja prezrači. S tem pa se ni rečeno, da bi morali čakati s sajenjem drevja do pomladi, kajti je-sensko sajenje je vsekakor boljše od pomladanskega.

Glede širskosti jam se držimo pravila, da je jama tem boljša, čim širša je. Zatorej tudi 3 metre široka ja-ma ne bo preširoka in le v posebno dobri zemlji se lah-ko zadovoljimo z jama od 1.50 m širskosti v kvadratu.

Z ozirom na globlobo se ravnajmo po kakovosti spodnjih zemeljskih plasti. Ako naletimo že v globo-čini pol metra na pusto, skalnato ali kamenito spodnjo plast, ne bomo dalje kopali, ker bi s tem skušali spravi-ti drevesne korenine na umeten način v nerodovitne spodnje plasti, kjer bi ne našle dovolj hrane in bi dre-vo začelo hirati. Kot pravilo torej velja, da se skalnatih tal naj ne dotikamo, ako hočemo omogočiti uspešen raz-voj posejanega drevja. V slučajih, ko imamo opraviti z neugodnimi spodnjimi plastmi zemlje, se poslužimo boljše sajenja na gričke ali navozone kupce. Takšni kupi morajo biti kolikor mogoče široki in naj imajo kolikor mogoče poševne stene.

Navadno se kopajo okrogle jame, akoravno tudi četverooglate jame niso napačne. Ako računamo širo-kost jame v premeru, so štirioglate jame celo boljše, ker

bo šlo, se je obrnil h Claytonu in se mu godrnjaje za-hvalil.

Njegov glas je bil neprijazen in oduren, pa njegove besede so bile dobro mišljene. Še preden je končal, se je obrnil in je odšel, naslonjen na tovariša. Ni hotel čakati na Claytonov odgovor.

Par dni ga nista videla in tudi kapitan jima ni pri-voščil druga ko godrnjave besede, kadar je bil prisiljen govoriti z njima.

Bila sta njegova gosta pri mizi, pa kapitan je sle-herni dan našel izgovor, da mu ni bilo treba jesti s svojima gostoma.

Častniki so bili neizobraženi, robati ljudje. Nič boljši niso bili kakor moštvo, izogibali so se Claytonov, kjer so le mogli. Ni jim dišalo, da bi mnogo občevali z izobraženim angleškim lordom in njegovo soprogo.

Zato sta večinoma živela sama zase. Kar jima je bilo tudi popolnoma po godu. Nista si preveč želela divje družbe sirovih mornarjev.

Tako samotno življenje je pa seve imelo tudi senč-no stran.

Ker nista z nikomur občevala, tudi nista zvedela, kaj se pripravljala med mornarji pod navidezno mirnim površjem vsakdanjega življenja in da bo v kratkem iz-bruhnila na krovu Fuwalde krvava, usodna igra —

Le to sta oba čutila, da visi nad jadrnico nekaj ka-kor soparno ozračje pred nevihto. Na zunaj je šlo vse svojo enakomerno, enolično pot, pa oba sta slutila ne-znano pretečo nevarnost.

Par dni je minilo.

Neko jutro je prišel Clayton iznenada na krov. In videl je, kako sta pravkar dva mornarja nesla enega svojih tovarišev v spodnje prostore. Nezavesten je bil,

je zemlja zrahljana tudi v ogljih, ki pri okroglih jamah odpadejo.

Pri kopanju jam moramo skrbeti za to, da pridejo posamezne plasti zemlje na posebne kupce. Zgornja naj-boljša plast zemlje pride pri poznejšem zasipavanju v neposredno bližino drevesnih korenin, manj dobra zem-lja pa se porabi za dopolnitev jame.

Če pri sajenju obenem tuji gnojimo, tedaj spravimo gnojilo — dobro strohneli hlevski gnoj ali kompost — v jama šele takrat, ko je do polovice ali dveh tretjin za-suta. Na dnu jame ne gnojimo, ker bi ostal gnoj v tej globočini brez učinka; tudi bi zvalil korenine preglo-boko v zemljo, kar bi imelo za poznejše uspevanje drev-ja slabe posledice.

Nekaj o kolu.

Visokodebelna in polvisokodebelna drevesa potre-bujejo v prvih letih po sajenju opor ali kola. Mogoče pa je vzgojiti drevje tudi brez kola in to v legah, ki so zavarovane proti vetrovom. Kol je zabili v jama pred sajenjem in sicer tako, da pride s spodnjim delom v trdo neprekopano zemljo, ker le na ta način more nuditi za-nesljivo oporo. Da mu podelimo večjo stalnost in po-kočno lego, pribijemo na spodnjem koncu kola, kjer se dotika trdih tal prečno latice, ki varuje obenem tudi pred zlobnim izruvanjem kola iz zemlje. Ako bi kol postavljali še le po sajenju v zemljo, bi se lahko pri-petilo, da ne bi ustrezal svojemu namenu kot opora drevesu, ampak bi sam potreboval oporo od drevesa, kar neredkokrat opažamo v zanemarjenih sadovnjakih. Tudi bi se lahko pripetilo, da bi pri postavljanju kola poškodovali drevesne korenine.

Da obvarujemo kol pred trohnenjem, ga je treba prepočiti s sredstvom, ki ga napravi trpežnega. Za su-rovo kolje se priporoča 5 odstot. raztopina modre bak-rene galice (Kupfervitriol), v kateri ga namakamo tako dolgo, da je skozi in skozi prepojeno. To se je zgodilo tedaj, ko se pokažejo zeleni znaki na gornjem, tanšem koncu kola. Za suho kolje pa vzamemo lesni izvleček ali ekstrakt (Teer) ali karbolinej, ki ga segrejemo in z vrelo tekočino kolje — — — — — namažemo.

Kol naj ne sega v drevesno krono, ker bi se lahko ob njem obdrgnile in poškodovale veje v vetrovnem vre-menu.

Vsajeno drevje se priveže na rahlo h kolu in sicer za to, da pri poznejšem sesedanju zemlje ne obvisi na njem. Šele za kakega pol leta, ko se je zemlja že dovolj vsedla, se vezi obnovi in drevo na kol trdneje priveže.

Se nekaj o drevesni jami.

Neposredno pred sajenjem se jame tako daleč za-sujejo, da lahko sadimo drevesa ter se pri tem ne bo-jimo, da bi prišla pregloboko v zemljo. Drevo sme priti v zemljo tako daleč, da je površina zemlje v enaki viši-ni s tistim delom debla, kjer se začnajo korenine. Ra-čunati pa je, da se zemlja po sajenju vsede za 15 do 20 odstotkov. To sesedanje se ublaži nekoliko s tem, da zemljo pri sajenju potlačimo z nogami. V tem slučaju je potrebno vsaditi drevo tako globoko, oz. visoko, da pride najspodnji del debla 8—12 cm nad zemeljsko po-vršino. Ako tega pravila ne bi vpoštevali bi se zgodilo, da bi vsadili drevo pregloboko, kar bi imelo posledico, da bi drevo trpelo na pomanjkanju potrebnega zraka.

Dno jame, kamor se postavi drevesce s svojimi ko-reninami, naj ne bo jamasto, temveč nekoliko vzhobeno. Ta oboka omogoči, da se korenine lažje porazdele in spravijo v zaželjeno lego.

morebiti celo mrtev. S plamenečimi očmi je stal prvi častnik z debelimi ladijskim drogom pred gručo svojih ljudi —

Clayton ni znil besedice. Razumel je prizor. —

Dan pozneje so se pojavili na daljnem obzorju mo-gočni obrisi velike angleške bojne ladje.

Clayton je napol sklenil, da bo zahteval, naj ga kapitan prepelje z ženo in prtljago vred na njen varni krov. Zle slutnje so ga obhajale in bal se je, da si z ženo nista več življenja varna na Fuwaldu.

Opoldan so bili bojni ladij toliko blizu, da bi jo bili lahko nagovorili. Clayton se je pripravil da pove kapitanu svojo željo.

Pa mahoma se mu je njegova zahteva zdela smešna.

Kaj naj poreče poveljniku bojne ladje? S čim naj opraviči svojo zahtevo? Da sta kapitan in njegov prvi častnik sirovo ravnala z nepokornimi, upornimi pod-ložniki —? Smejal se mu bo za hrbtom in si mislil, da je zapustil Fuwaldo, ker je strahopeten.

John Clayton lord Greystoke ni zahteval, naj ga prepeljejo na bojno ladjo, in proti popoldnevu je za-mišljen gledal, kako so vrhovi najvišjih jamborov iz-ginjali pod ravno črto, kjer je nebo slonelo na morju.

Pa še preden je utonila angleška bojna ladja pod brezkončnim obzorjem, je zvedel, da so bile njegove slutnje upravičene, in je grenko obžaloval svoj neumni ponos, ki mu je zabranil, da ni rešil svoje mlade žene in sebe, dokler je bila rešitev še blizu, — rešitev, ki je tistokrat že bila nemogoča. —

Proti večeru je bilo.

Clayton je stal s soprogo ob pregraji. Zrla sta za izginjajočo ladjo. Stari, slabotni mornar, ki ga je kapi-

Starost drevesa.

Drevo, katerega mislimo presaditi v sadovnjak, naj ne bo starejše od 5 let in njegovo deblo naj ne meri čez sredo manj kakor 8 cm v obsegu. Naše načelo bo-di: boljše je vsaditi eno čvrsto drevo, nego deset sla-bičev.

Način sajenja.

Ko smo prikrajšali predolge in odrezali vse poško-dovane korenine, se postavi drevesce na nasipano zem-ljo v jami. Na nasipnem kupčku porazdelimo kore-nine v obliki kroga tako, da segajo nekoliko posevno v zemljo. Sajenje opravljajo dve do tri osebe. Prva oseba, ki drevo sadi, se postavi v ali poleg jame in porazdeli z rokami korenine, med tem ko druga dobavlja z lopato potrebno zemljo ali kompost.

Najboljša zemlja, ki smo jo pri izkopavanju jame zložili posebej, se pomeša s kompostom in porabi pri zasipavanju in zatlačenju korenin. Oseba, ki drevo sa-di, mora paziti na to, da ne ostanejo nobeni prazni pro-stori med posameznimi koreninami. To dosežemo naj-bolje s tlačanjem zemlje, med korenine z rokami, ne pa s stresanjem ali prizdigovanjem drevesa. S poslednjim ravnanjem bi spravili korenine v nepravo lego okrog debla ter povzročili, da bi se ali združile ali zasukale. Ko so vse korenine pokrite približno za dian na debelo z zemljo, potlačimo vso zemljo s stopalom noge v krogu okoli debla. S tlačanjem začnemo ob robu jame. Če imamo na razpolago kaj gnoja, potrosimo istega in ja-mo do vrha zadelamo. Pri pomladanskem sajenju je lahko zalivanje izostane. Z zalivanjem namreč dose-žemo, da se zemlja in korenine bolj vležejo in primejo. Gnoj pa, ki smo ga potrosili nad koreninami v jama, ne daje koreninam samo dobre hrane, ampak jih varuje tudi pred hudim mrzom, poleti pa pred izsušenjem.

Pripomnim, da je rezati korenine z ostrim nožem ali škarjami in sicer poševno ob spodnji strani. S tem omogočimo, da rane prej zacelijo in da v bližini ran požeje nove korenine. Če bi pa rezali korenine pošev-no od gornje strani ali s topim orodjem, bi rane ne mo-gle tako hitro zaceliti, ter bi korenine lahko na rezni ploskvi začele trohneti.

Pri rezanju korenin moramo odstraniti le poško-dovane korenine in prikrajšati samo konce drobnih korenin. Vsako drugo rezanje je škodljivo, kajti čim manj zdravih korenin odstranimo, tem večji uspeh bomo imeli pri sajenju.

Gredico okoli drevesa moramo napraviti koritasto, da vlaga od drevesa ne odteka, kar je posebne važnosti v suhih letinah. V takšnih letinah je potrebno na novo vsajena drevesa večkrat zalivati, in drevesni koloobar od časa do časa okapati.

Vekoslav Stampar, ekonom, Ptuj.

tan pred par dnevi podrl na tla, je snažil in drgnil pre-grajne medene drogeve.

Počasi se je bližal zamišljenemu paru. Ko je bit trdo ob Claytonu, je dejal polglasno:

»Plačal bo, rečem vam, drago bo plačal! In prav na temle krovu bo plačal za svoje divjaštvo! Pomnite, gos-pod, moje besede! Plačati bo moral!«

»Kako mislite, dragi prijatelj?« je vprašal Clayton.

»Ne vidite, kaj se godi? Se niste slišali, da tale po-divjani kapitan in njegov prvi, — da pobijata moštvo? Dva večeraj, danes pa kar tri! Črni Mihael je spet čisto zdrav in povem vam, on ni tisti, ki bi čakal, kedaj pride vrsta nanj —! Pomnite moje besede, gospod!«

»Hočete reči, da misli moštvo na upor?«

»Upor —?« je vzkliknil starec polglasno. »Upor —! Na poboj mislijo, gospod, in zapomnite si moje be-sede, gospod!«

»Kedaj —?«

»Prišlo bo do udarcev, gospod! Prišlo bo do udar-cev! Pa ne povem vam kedaj. Sem že itak preveč izble-betal. Pa dobri ste bili do nas onidan in mislil sem, da je prav, če vas posvarim. Toda držite jezik za zobmi in č-čujete streljanje, pojdite v svojo kabino in tam počakajte!«

To je vse! Držite jezik za zobmi, pravim, ali pa vam bodo pognali kroglo med rebra! Zapomnite si to, gospod!«

In starec je snažil in drgnil medene droge pregra-jine in se počasi oddaljeval od Claytona, kot bi ne bil ničesar povedal.

»Jako lepi razgledi v bodočnost, kaj, Elza?« je de-jal Clayton ženi.

(Dalje prihodnjik.)